

BİZİM MİLLETİ SİZ ANLAYABİLİYOR MUSUNUZ?

4 Şubat 2023

Yıldırım Koç

Türkiye ve Türk toplumu hakkında kitap veya makale yazan yabancıların çok büyük bölümünün gerçeklikle ilgisi alakası yoktur. Bizim milleti bizler bile yeterince anlayamıyoruz; Türkiye hakkında birkaç kitap okuyup, birkaç kişiyle görüşen birilerinin anlaması, hele hele Türkiye konusunda uzmanlık taslaması mümkün değil.

Yabancı istihbarat örgütleri bir dönem kendi ajanları aracılığıyla Türkiye'yi anlamaya çalıştılar. 1962 yılından sonra ülkemizi dolduran Amerikalı "barış gönüllüleri"nin büyük bölümü istihbaratçıydı. Barış gönüllülerinin her tarafta uyguladıkları anketler işe yaramadı. Daha sonra ülkemiz vatandaşlarına araştırma yaptırıldılar. "Bilimsel yöntemler" kullanılarak yapılan bu çalışmaların da pek işe yaradığını sanmıyorum.

72 yaşındayım ve 50 yılı aşkın süredir bizim milleti anlamaya, daha doğrusu "öğrenmeye" çalışıyorum.

Aziz Nesin'in milletimizin zeka düzeyine ilişkin tespitlerinin son derece yanlış olduğu kanısındayım.

Özellikle son 20-25 yıldır bilinçlendim. Bizim milletin (çok az sayıdaki istisnalar dışında) ne kadar uyanık, zeki, şeytana pabucu ters giydirecek kadar kurnaz, gerçekçi, vb. olduğunu, kısa vadeli çıkarlarını gayet iyi bildiğini ve hareketlerini bunlara göre ayarladığını, epeyce geç de olsa, öğrendim. Özellikle saf gözükme ve adam kullanma becerilerine şaşırıyorum. Halkımızın çok sevdiği Kemal Sunal filmlerini hatırlayın. Filmin başında saf ve hatta salak görünümü veren Kemal Sunal, filmin sonunda istediğini elde eder. Saf ayaklara yatma konusunda son derece becerikli olan insanımız, Kemal Sunal'da kendini görüyordur sanki. Sorunlarla karşılaştıklarında pratik çözümler üretmede son derece yetenekliler. Olağanüstü bir özgüvenleri var. Sosyal medya aracılığıyla bilgiye erişim olanakları artınca ve bu kaynağı çok iyi kullanınca, bu özgüven daha da arttı. Gerekteğinde geri adım atıp zamanı kolluyorlar, belayı savabiliyorlar. Çok da sabırlılar. Almanya'ya 1960'larda giden işçilerimizin ufak sorunları çözmede gösterdikleri ve kuralcı Almanları şaşkına çeviren yaratıcılık örnekleri hâlâ anlatılır. Bir de Adanaspor taraftarı koca bir stadyumun hep birlikte "bıyık bükme" tezahüratını hatırlayın. Başka hangi ülkede böylesine uyanık, kıvrak zekalı bir halk var?

Ancak gerçekten anlayamadığım bazı özellikleri de var.

Anlayamadığım işlerden biri, Lozan'da gizli maddelerin olduğu konusundaki "inanç." Devletin resmi yetkililerinin bu konudaki açıklamalarına rağmen ve ülkenin dört bir yanında madencilik yapılırken, Lozan Antlaşması'nda bu konuda gizli bir yasak olduğuna inanmalarını anlayamıyorum.

Bu zeki insanların bir dönem İsmet Paşa'nın asker kaçağı olduğu iddiasına kanmaları da açıklanabilir bir durum değil.

Berat Albayrak bir aralar "Cumhurbaşkanımız çıksa, Ay'a kadar 4 şeritli yol yapacağım dese, vallahi inanırız," demişti. Gerçekten inananların olacağı kanısındayım.

Galiba yaşadıkları sıkıntıları aşmada çözüm yolları aradıklarında veya çabuk zengin olma çabası gözlerini kararttığına, zeka düzeylerine hiç uygun olmayan hatalar da yapıyorlar, kulaktan dolma bilgiyle delice risk alıyorlar.

Sanırım bunun nedenlerinden biri aşırı özgüven. Özgüvenin aşırısı, kendisini herkesten daha zeki ve uyanık, başkalarını da saf ve hatta aptal sanır. Halbuki deveden büyük fil, uyanıktan daha uyanık olan vardır. Herkes cindir, ama cinin de cini bulunur. Ayrıca, bu özgüven ve hızla para kazanma çabasının yol açtığı pervasızlık da hesapsız kitapsız adımların atılmasına yol açar. Halbuki, bedava peynir yalnızca fare kapanında bulunur.

Çiftlik Bank olayını hatırlayın. Bu girişime para kaptırmak akıllı insanın yapacağı iş mi? Alın size uyanıkları aldatan daha uyanık bir "girişimci."

Cancri Jewellery isimli bir şirketin sanal mücevher satışı gibi bir uygulaması da varmış ve bundan 110 bin kişi mağdur olmuş.

50 yıllık iktisatçiyım. Kripto para işini hâlâ anlayabilmiş değilim ve bu işe girenlerin çok büyük bölümünün kumar oynadığını düşünüyorum. Ancak kripto para işine ne kadar çok insanın girmiş olduğunu gördükçe de şaşkınlık yaşıyorum. Çoğu da epey para kaybetti.

Son dönemde de borsaya gözü kara dalanlara şaşırıyorum. Son aylarda yüzbinlerce küçük tasarruf sahibi bu alana girmiş.

Bu kadar zeki insanların nasıl olup da üfürükçülere inandıklarını, şamanlık geleneklerinden biri olan dala çaput bağlamayı sürdürdüklerini, İslamiyet'e aykırı bir biçimde yatırlardan medet umduklarını da anlayabilmiş değilim.

Nasreddin Hoca'nın göle maya çalma öyküsü boşuna değil. Ya tutarsa. Esasında tuttuğu durumlar da olmuş.

Nasreddin Hoca yüzyıllardır boşuna yaşamıyor. Nasreddin Hoca'nın göle maya çalmasına yansıtılmış anlayış ve davranışlarımızı içselleştirememiş bir yabancıнын bizim milleti anlayabilmesi mümkün değil. Onun için, gelişmiş kapitalist ülke insanını anlayabilmek için geliştirilmiş tüm "bilimsel araştırma yöntemleri"ne karşın, Türkiye söz konusu olduğunda çuvallıyorlar. O "bilimsel araştırma yöntemleri" bu topraklarda sökmüyor. Parçası olmamıza rağmen bizim bile yeterince anlayamadığımız bu milleti, Batı'nın genellikle sığ insanlarını anlayabilmek için geliştirilmiş "bilimsel yöntemler"le nasıl anlasınlar.

Ben kendini uyanık zannedenlerden değilim. O nedenle de uyanıkların ve çok uyanıkların oyunlarına gelmedim.

Bu güzel ülkede yaşamaktan, böylesine birikimli ve renkli bir milletin mensubu olmaktan son derece memnunum. Almanya veya İsviçre gibi bir ülkede kesinlikle çok sıkıldım.